

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

§. 11. Sanctus Bernardus perperam contrà Augustinum ab Annato
adductus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

pueros sine baptismo morientes, si nullâ culpâ originis infecti sint, injustè reprobatione negativâ excludi à regno Dei. Sexcentis in locis id contra hæreticos urget. Lib. 1. de Pecc. merit. cap. 30. *Nunquam explicant isti, quia per justitiam nullum peccatum habens imago Dei separatur à regno Dei.* Et lib. 5. contra Jul. cap. 11. *Veritan vos quoque, qui eos velut liberos ab omni damnatione esse contenditis, cogitare non vultis, quâ illos damnatione puniatis, alienando à vitâ Dei, & à regno Dei tot imagines Dei &c.* Hæc autem injustè patiuntur, si nullum habent omnino peccatum; aut si justè, ergo habent originale peccatum. Et lib. 2. Oper. Imp. cap. 325. *Nunquam dicitur es, ut sis justum, ut parvuli nullâ suâ, nullâ plerumque etiam suorum culpâ sine baptismo mortui à parentibus, & proximis fidelibus separantur, & ad regnum Dei non admittantur.* Lib. 5. contra Jul. cap. 9. scribit: *Quapropter natos ex Adam transferri reuatos oportet ad Christum, ne à regno Dei pereant imagines Dei, quod sine malo fieri, qui dicit, nec amorem habet, nec timorem Dei.* Et Epist. 106. *Hoc à justitia Dei penitus alienum scribit.* Lib. 6. cap. 4. *Si nihil meruissent mali, nunquam priuarentur in communi causâ priuatione tanti boni.* Lege Serm. 14. de Verb. Apost. ubi clamat: *Quare enim patrimonium regni celorum abripiis innocenti? A quo regnum celorum non acquiritur, profectò magno bono fraudatur. Quæ est ista justitia? &c.* Idem docuit Sanctus Gelasius Papa in Epistola ad Episcopos per Picenum contra Pelagianos: *Cur igitur, inquit, infans hæc sorte concluditur, nempe non admitti in regnum celorum, si nullum habet omnino peccatum; magisque videtur, quod absit, injustus Deus, si illic infligatur pœna, ubi nulla sit culpa?* Concinit Synodus Byzacenorum Patrum in lib. de Incarn. & Grat. cap. 14. ubi ajunt: *Et cum non sit iniquitas apud Deum, qui fecit hominem ad imaginem suam, quæ iustitia est, ut imago Dei, quæ nihil potuit per se ipsam delinquere, si non redimatur sanguine filii Dei, in regnum Dei non permittatur intrare? Quæ duo testimonia consultò addidit, quia nonnulli memoratam Sancti Doctoris sententiam falsam existimant.* Itaque fixum fuit, certumque omnino apud Augustinum, ac Sanctos Patres ejusdem discipulos, neminem posse sine culpâ reprobari purè negativè à regno celorum tanquam beneficio indebito, uti certissimum fuit eidem, neminem in statu naturæ lapsæ prædestinari ex prævisione alicujus boni operis. Quare disparitatem inter prædestinationem, & reprobationem eam necessariò esse dixit, ut Deus citrà injustitiam non posset excludere à regno celorum parvulos sine culpâ, licet id non faceret in pœnam. Non est igitur Augustinus docendus illam disparitatem, vel malitiam consequentiæ à Binefio, cum & ipso meliùs eandem norit, & longè rigidius defenderit. Recentiores Alarcon, Herice, alique reprobationi illi negativæ antè prævisâ demerita Calvinismi fuliginem obsecant, undè magnè contra ipsos querelæ Thomistarum inaudiuntur, Joannis à Sancto Thoma 1. p. disp. 10. de Reprob. num. 19. Gonetti disp. 5. tom. 4. art. 2. §. 3. Et certè Calvinus reprobationem positivam antè prævisionem peccatorum astruxit, imò ab eadem dixit peccata causari, atque ad hæc perpetranda homines impelli, quæ à Thomistis unà cum reliquis Catholicis negantur. At nos absit, ut Pelagianismum sapientissimis viris, & in Augustino defendendo ex juramento Salmanticensi commilitonibus, ac nostris fœderatis imponamus, illa enim tantum diximus, queis Binefio censuram plenè confutaremus. Non est tamen cur adversarii hujus Theologi testi-

monium contra Augustinum producant; qui in eodem loco, nempe articulo illo quinto in confutatione sententiæ Javelli ait: *Augustinus gratiæ Dei testis insignis, & prædicator.* Et §. His ergo opinionibus, addit: *Statuenda est vera sententia juxta mentem Augustini, & Divi Thomæ.* Quare siquid deceptus dixit de Augustino, uti exultatione illum quidem dignum ducimus, ita non tantæ auctoritatis habendus est, ut ejus testimonium contra Sanctum Doctorem palmaribus caracteribus expressum ab adversariis exaggerandum videatur.

§. XI.

Sanctus Bernardus perperam contra Augustinum ab Annato adductus.

Recentiores, ut ingens testium agmen, quo Sanctum Augustinum non loco tantum movere, sed etiam penitus obruere tentarunt, nobilissimi Patris testimonio claudant, Sanctum Bernardum contra Augustinum suffragium dare affirmant, clamantes cum Annato pag. 884. *Veniat ergo post ultimum Sanctus Bernardus, qui nominari debuit antè primum.* Ille verò nunquam contra Augustinum descendet, nec si machinas omnes admoveatis. At inquit: *Igitur Sanctus Bernardus tam religiosus Sancti Augustini cultor, tam studiosus Lector, tam idoneus arbiter Ecclesiasticæ, ac necessariæ doctrinæ peculiarem tamen ejus sententiam, quæ negat Sanctum Joannem Baptistam accepisse plenam in utero materno sanctificationis gratiam, rejicit in Epistola ad Canonicos Lugdunenses, & principio, quo nitebatur Augustinus, quod scilicet nemo reuatus dici possit, priusquam natus, contrarium opponit, atque tamquam prius Sanctum esse, quam natum.* Cum verò sciant, Augustinum quandoque à Bernardo appellatum validissimum malleum hæreticorum, atque Catholicæ religionis columnam, quasi per risum ita concludunt: *Constat ergo exemplo Sancti Bernardi tales esse, quas dixerat duas illas columnas, ut non sit necessariò timentum, si quis ira dellatur ab Augustino, ut tamen imitatur Ambrosio, etiam in iis, quæ contra Pelagianos Augustinus disputavit, neque nullum videri posse aliquando validissimi hæreticorum mallei incertum ictum.* Hæc illi.

Fatemur, particularem fuisse Sancti Doctoris sententiam adversus Pelagianos de peccato originali disputantis, Jeremiam, ac Joannem Baptistam non fuisse plenè à peccato originali in utero matrum per gratiam sanctificantem liberatos. Hoc docuit Epist. 57. ad Dardanum, & lib. 4. contra Jul. Oper. Imperf. cap. 133. ubi ait: *Quia & Jeremias, & Joannes quamvis sanctificati in utero matrum, traxerunt tamen originale peccatum.* Nam quo alio merito interirent eorum animæ de populo suo, nisi die octavo circumciderentur, nisi ad Christi gratiam pervenirent &c. Erant ergo illi, & naturâ filii iræ ab utero matrum, & gratiâ filii misericordiæ ab utero matrum, quia nec adhuc eis inerat sanctitas, quæ vinculum solveret successioni obnoxia, quod suo tempore solvi oportebat, & inerat tamen, quæ præconem Christi à maternis visceribus designabat. Duo hæc consideranda sunt: Joannem Baptistam repletum per Spiritus sancti gratiam prophetiæ dono, postea noxâ originali liberatum fuisse in utero. Primum concedit Sanctus Augustinus: alterum negat, ut ejus verba clarè ostendunt. Sanctus Bernardus primum & ipse sine hesitatione concedit, de altero verò dicit, se non audere quippiam definire. Audiantur dulcia mellisui Doctoris verba, ne Annati in Augusti-

Augustinum amaris sermo nobis fastidium ingerat: Certissime autem, inquit, sanctus Spiritus, quem replevit, sanctificavit. Ceterum quatenus adversus originale peccatum hæc ipsa sanctificatio valuerit, sive pro isto, sive pro illo Propheta, vel si quis alius simili præventus gratia fuerit, NON TEMERE DIXERIM. Deinde sententiam Sancti Augustini considerans addit: *Attamen quis dicat Spiritu sancto repletum manere adhuc filium nihilominus iræ, & si mori in uero contigerit, cum hac plenitudine spiritus penas lucturum damnationis? Durum est; MINIME tamen AUSIM hinc QUIPPIAM MEAM SENTENTIAM DEFINIRE. Sed quicquid de hoc sit &c.* Vides, Annate, nihil eâ in re Bernardum definire unius, ut iure quidem arbitror, Augustini, quem habebat, ut dicis, dum hæc scriberet, presentem, auctoritate remoratum? Dura illi Augustini sententia visa est: at durius falsus est ab Augustino discedere: *Minime tamen, inquit, ausim hinc quippiam meam sententiâ definire.* Hocine est Annate, ut peccaris, diuelli ab Augustino? hoc putare nullum aliquando validissimi hereticorum mallei incertum ictum? Imò hoc est, Lectoribus fucum facere, ac Bernardo nimium injuriosum esse, dum illum ea recitantem inducis de Augustino, quæ ne cogitavit quidem. Illa itaque est Mellissui sententia Epist. 174. ad Canonicos Lugdunenses.

Sed aliud quid Annatus garrit, contenditque, Bernardum diversa, imò aduersa sapere vel eo ipso in loco ab Augustino recedendo, ubi se cum Augustino aut errare, aut sapere proficitur, nempe Epist. 77. ad Hugonem. De Annati verba: *Ut omittam, quod relatâ illâ sententiâ, qua sensit Augustinus, internam cordis conversionem ad Deum externam baptismi susceptionem posse supplere, vir minime iactabundus, negare audeat fuisse uspiam ab eo retractatam, quamvis retractasset exemplum, quod subiecerat, Sancti Latronis eâ ratione, quod incertum esset, an fuisset baptizatus.* Nescio quo consilio Annatus hic paralepsi utatur. Eja age, ediisere, cur ex Bernardo Augustinum acculare tibi in religionem venit? Ita est, Bernardus vir minime iactabundus Augustini sententiam, qua aserit internam cordis conversionem ad Deum baptismum posse supplere, negare audeat fuisse uspiam ab eo retractatam. Fortè hanc sententiam retractandam Augustino fuisse putas? Illam sententiam antè Sanctum Augustinum docuerat Sanctus Cyprianus, quem laudat Sanctus Doctor lib. 4. de Baptis. cap. 22. ubi de baptisimo ait, si ex necessitate desit, posse supplere fidem, conversionemque cordis, quia, tunc impletur invisibiliter, cum mysterium baptismi non contemptus religionis, sed articulus necessitatis excludit. Sed & Sanctus Ambrosius hoc ipsum docuerat de Valentiano Imperatore, ut patet ex ejusdem oratione, in qua defuncti Valentiani laudes recitat. Utrumque verò Ambrosium nempe, & Augustinum sequitur Sanctus Bernardus illâ in Epist. 77. quorum testimonia laudat, scribens: *Ad his ergo duabus columnis, (Augustinum loquor, & Ambrosium) crede mihi, difficile avellor. Cum his, inquam, me aut errare, aut sapere fateor; credens & ipse, solâ fide hominem posse salvari cum desiderio percipiendi Sacramentum, si tamen pio adimplendo desiderio mors anticipans, seu alia quæcumque vis invincibilis obviaverit.* Audis, Bernardum virum minime iactabundum cum Augustino sapere, & credere, solâ fide hominem posse salvari cum desiderio percipiendi Sacramentum? Cur verò eam sententiam Augustini diceret, fuisse uspiam ab eo retractatam, in quam pedibus ivit? Sed & Apostolica Sedes eandem sententiam ob Augustini auctoritatem approbavit. Inno-

centius III. in literis ad Cremonensem Episcopum, quæ apud Gregorium IX. extant lib. 3. tit. 43. cap. 2. ita scribit: *Quem sine undâ baptismatis extremum diem clausisse significasti, quia in Sanctæ Matris Ecclesiæ fide, & Christi nomine perseveravit, ab originali peccato solutum, & celestis patriæ gaudia esse adeptum asserimus incunctanter. Lege super octavo libro Augustini de Civitate Dei, ubi inter cætera legitur: Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus religionis, sed terminus necessitatis excludit. Error tamen irrepit, nam verba illa leguntur non in lib. 8. de Civit. sed libro 4. de Baptismo, ut recitavimus, quæ etiam laudatus Bernardus ex eodem lib. 4. adduxit. Hinc Theologi baptismum fluminis, & Tridentina Synodus Sess. 6. cap. 4. baptismum in voto justificare discernunt. Quid igitur tibi in mentem venit, Annate, dum sententiam illam Sancti Doctoris ab Ecclesiâ approbatam quasi retractatione dignam recensuisti, quam etiam constanter idem tenuit post exortos Pelagianos ad finem usque vitæ? Legatur lib. 1. de Orig. animæ cap. 9. & 2. Retract. cap. 18. Qui plura eâ de re scire cupit, consulat Christianum Lupum auctorem satis notam in lib. de Atr. & contrit. cap. 8.*

An fortè irrides, quod de baptismo Sancti Latronis Augustinus insinuavit? Sanctus Doctor rem sibi certam, nempe conversionem cordis supplere vicem baptismi, non posse satis efficaciter illo exemplo demonstrari falsus est in lib. 2. Retract. cap. 18. afirmandis à quibusdam non incredibiliter dici, latronem aquâ illâ, quæ de vulnere lateris ejus emicuit, tanquam sacratissimo baptismi fuisse perfusum: Lib. 1. laudato. Ceterum idem Pater non putavit, illum fuisse antè crucis fixationem baptizatum. Apertè ait ibidem: *Latro ille non antè crucem Domini sectator, sed in cruce confessor &c.* Tunc etiam fides ejus de ligno floruit, quando discipulorum marcuit. Illa verò de baptismo latronis adducit, quibus confutaret errorem Vincentii Victoris, qui exemplo latronis contendebat, pueros sine baptismo mortuos pervenire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, ut patet ex lib. 3. de Orig. animæ ad Vincentium, ubi toto capite nono de baptismo latronis discurret. Quæ tamen ita adduxit, ut omnem errandi occasionem ex illius latronis exemplo rescicaret. Hinc lib. 1. cap. 9. cum varios modos recensuisset, quibus latro ille vel dicebatur, vel dici poterat baptizatus, conclusit: *Verum hæc, ut solet, quisque accipiat, dum tamen de baptismo non prescribitur Salvatoris præcepto hujus latronis exemplo.* Et ipse Bernardus contentit, incertum esse, an latro fuerit baptizatus, dicens: *ed quod sanè incertum sit, utrumnam fuerit baptizatus.* Hinc Pater Lupus in Sanctorum Patrum lectione summâ cum laude versatus in Opusculo laudato de Contrit. & atr. cap. 9. ait: *Latronis baptismus esse incertum. Variat non solè Augustinus, sed Patres passim omnes.* Hæc quidem addidi, quia ex illâ Sancti Bernardi Epist. 77. ad Hugonem, quale Augustini dictum ab adversario per reticentiam reprehensioni expositum, jure notari possit, prorsus non video, sed nec eundem Annatum vidisse existimo.

§. XII.

Sanctum Augustinum contra Augustinum
producunt.

Rem confecisse, ac totâ causâ Augustinum dejecisse sibi persuadent, faventibus suffragiis,